

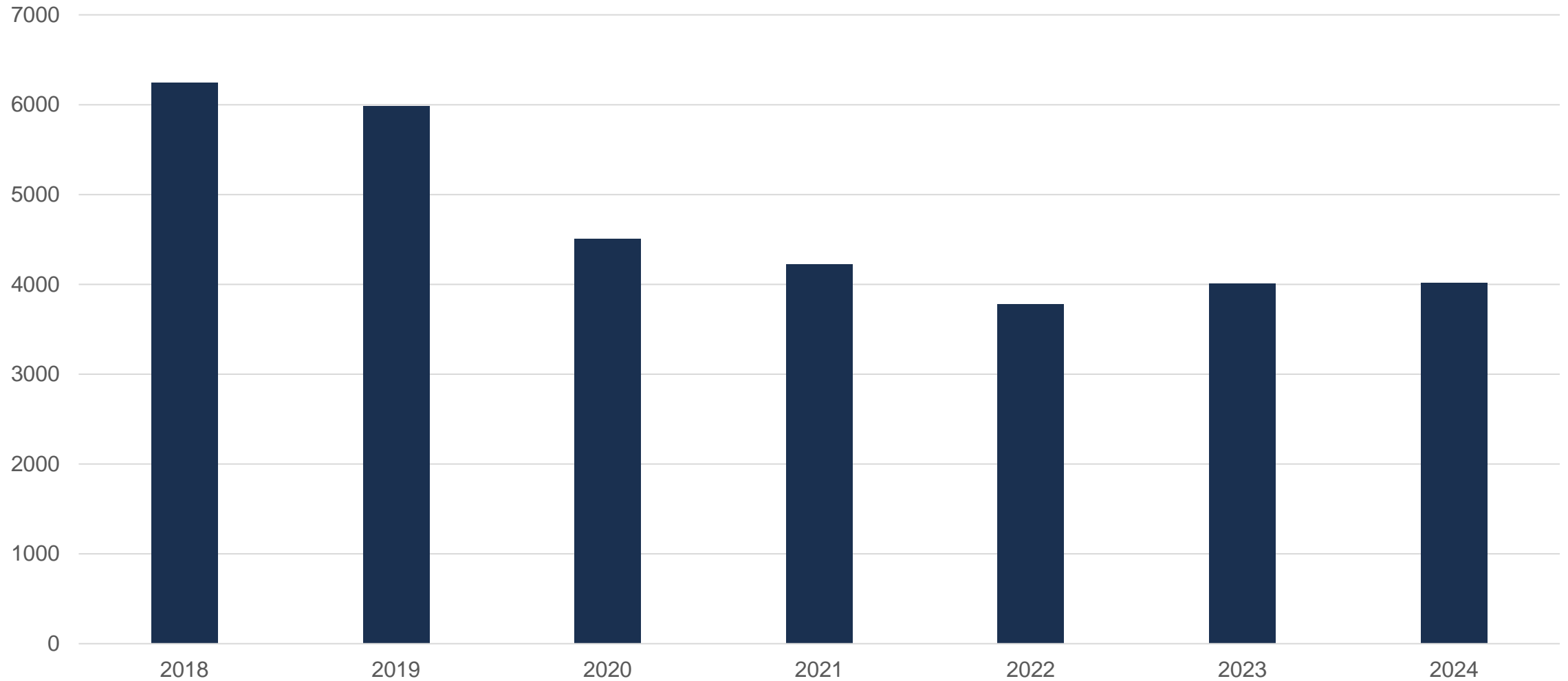
Ett nytt regelverk för uppsikt och förvar, SOU 2025:16

Johan Forssell, migrationsminister
Johan Lundmark, särskild utredare

2025-02-17

Antalet som avviker 2018-2024

Trestegsraket för effektivare förvar

Fler förvarsplatser. Migrationsverket genomför regeringens plan om 1 000 platser senast 2029. Regeringen har tillsatt 400 miljoner kr i budgeten för 2025.

Säkrare förvar. Regeringen kommer inom kort lägga fram en lagrådsremiss som bland annat ger ökade befogenheter för Migrationsverket att visitera person samt söka igenom tillhörigheter och rum.

Slutredovisningen av förvarsutredningen.

Utredningens uppdrag

- En översyn av reglerna om förvar i utlänningslagen
- En utgångspunkt ska vara att svensk rätt fullt ut ska motsvara de möjligheter till förvarstagande som EU-rätten medger
- Översynens delar
 - Grunderna för förvar
 - Tiden i förvar
 - Placeringen av förvarstagna
 - Ändamålsenliga alternativ till förvar
 - Behöriga myndigheter
 - Vissa övriga frågor

En förbättrad EU-anpassning av grunderna för uppsikt och förvar

- Regleringen anpassas för att ligga så nära EU-rätten som möjligt
- Grunderna för den som har rätt att vistas i Sverige som asylsökande kopplas till de grunder som gäller enligt mottagandedirektivet
- Grunderna för övriga utlänningar ska motsvara de grunder som gäller enligt återvändandedirektivet
- Grunderna för uppsikt ska även fortsättningsvis vara samma som grunderna för förvar

Nya tidsgränser för förvar

- De maximala tidsfristerna förlängs och anpassas till EU-rätten
- Tiden för verkställighetsförvar för vuxna utökas som huvudregel från tolv till 18 månader (EU:s maximinivå)
- Tiderna för förvar i övrigt anpassas för att vara förenliga med EU-rätten
- Fortsatt restriktiva tidsfrister för förvar av barn
- Proportionalitetsprincipen ska tillämpas i varje enskilt fall

Ny prövning

- Ett beslut om förvar ska omedelbart upphävas om det inte längre finns skäl för beslutet
- En obligatorisk ny prövning av förvarsbeslut som gäller vuxna ska ske minst varannan månad
- Kortare frister för barn i förvar

Säkerhetsavdelningar ska inrättas

- I dag sker ett stort antal externplaceringar på kriminalvårdsanstalt, i häkte eller i polisarrest
- Brottutvisade, utlänningar i säkerhetsärenden och den som ska placeras av säkerhetsskäl bör i stället placeras på en säkerhetsavdelning
- Striktare förhållanden än på vanliga avdelningar men öppnare än vid externplacering
- De förvarstagna ska inte dela boenderum, det ska vara högre personaltäthet och färre på varje avdelning
- Externplacering enbart i undantagsfall

Ändamålsenliga alternativ till förvar

- Effektiva uppsiktsformer möjliggör mindre ingripande kontrollåtgärder för den enskilde
- Nuvarande uppsiktsformer – anmälningsskyldighet och skyldighet att lämna ifrån sig sitt pass eller en annan legitimationshandling behålls
- Nya uppsiktsformer – boendeskyldighet och vistelseskyldighet – föreslås införas

Förstärkt uppsikt – elektronisk övervakning

- Kopplas till ett beslut om vistelseskyldighet (i t.ex. en kommun)
- Innebär att vistelseskyldigheten kontrolleras genom elektronisk övervakning (s.k. fotboja)
- Systemet larmar om utlänningslämningen lämnar området eller hindrar övervakningen
- Polismyndigheten är verkställande myndighet

Tidsfrister och ny prövning vid uppsikt

- På samma sätt som i dag ska det inte finnas några maximala tidsfrister för uppsiktsbeslut som gäller vuxna
- För barn ska vissa maximala tidsfrister för förstärkt uppsikt gälla
- Proportionalitetsprincipen ska tillämpas i varje enskilt fall
- Beslut om uppsikt ska omedelbart upphävas om det inte längre finns skäl för beslutet
- En obligatorisk ny prövning av uppsiktsbeslut ska som huvudregel ske minst var sjätte månad
- Kortare frister ska gälla för ny prövning av beslut om förstärkt uppsikt

Nya regler om ansvarig myndighet

- En tydlig huvudregel - Migrationsverket är behörig att fatta beslut om uppsikt och förvar om inte Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen är behörig
- Polismyndigheten är behörig om myndigheten handlägger ett avvisningsärende eller ska verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning
- Säkerhetspolisen är behörig om myndigheten ska verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning
- Domstolarna ska inte längre vara handläggande myndigheter

Övriga frågor

- Tredjelandsmedborgare ska kunna omhändertas eller tas i förvar vid transitering
- Krav på samverkan mellan Migrationsverket och de regioner som tillhandahåller hälso- och sjukvård på förvar
- Det ska vara möjligt att begränsa besök vid risk för smittspridning
- Det ska vara möjligt för förvarstagna att kunna beviljas permission om det finns särskilt ömmande skäl
- Rätten till offentligt biträde föreslås stärkas
- Krav på domstolsprövning inom vissa tidsfrister i enlighet med EU-rättsliga regler

Ikraftträdande och konsekvenser

- Förslagen föreslås – med vissa övergångsbestämmelser – träda i kraft den 1 juli 2026
- Förslagen kommer att effektivisera återvändandeprocessen, förbättra beslutsprocessen och ge bättre förutsättningar för individanpassade och proportionerliga åtgärder
- Regelverket blir tydligare och mer rättssäkert och harmoniserar bättre med EU-rätten
- Säkerhetsavdelningar på förvaren leder till betydligt färre externplaceringar
- Vissa ökade kostnader för berörda myndigheter

Fler förvarsplatser

- 1 000 platser senast 2029.

Säkrare förvar

- Ökade befogenheter för Migrationsverket att visitera person samt söka igenom tillhörigheter och rum.

Nytt regelverk för förvar och uppsikt

- Utökade möjligheter för att ta en utlänning i förvar.
- Längre tidsfrister för förvar.
- Nya möjligheter att ställa en person under uppsikt, bland annat genom elektronisk övervakning.

Ett nytt regelverk för uppsikt och förvar, SOU 2025:16

Johan Forssell, migrationsminister
Johan Lundmark, särskild utredare

2025-02-17

